

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

2/9/96

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- **Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΙΝΑΙ ΘΩΡΑΚΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ ΜΑΣ**

1. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

- 1.1 Υποδομές Μεταφορών
- 1.2 Υποδομές Ενέργειας
- 1.3 Υποδομές Τηλεπικοινωνιών
- 1.4 Υποδομές προστασίας και διαχείρισης περιβάλλοντος

2. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ

- 2.1 Πρόγραμμα μέτρων άμεσης ενίσχυσης της τοπικής ανάπτυξης και ενδυνάμωσης των νησιωτικών κοινωνιών
- 2.2 Πρωτογενής Τομέας
- 2.3 Δευτερογενής Τομέας
- 2.4 Τουρισμός
- 2.5 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης

3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- 3.1 Υπηρεσίες Υγείας
- 3.2 Εκπαίδευση
- 3.3 Πολιτιστική Ανάπτυξη

- **ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΙΣΧΥΡΗ ΕΛΛΑΔΑ**

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΙΝΑΙ ΘΩΡΑΚΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ ΜΑΣ

Το Αιγαίο Πέλαγος, τα νησιά και οι κοινωνίες του αποτελούν για την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ μία περιοχή εξαιρετικής προτεραιότητας. Η οικονομική ανάπτυξη, η πολιτιστική ακμή, η κοινωνική πρόοδος και η αμυντική θωράκιση του Αιγαίου, αποτελούν βασικά στοιχεία της προάσπισης της εδαφικής ακεραιότητας ολόκληρης της χώρας και ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του Ελληνισμού.

Το πρόγραμμα δράσης του ΠΑΣΟΚ για την ανάπτυξη του Αιγαίου βασίζεται και ενοποιεί τα ξεχωριστά χαρακτηριστικά του.

- Το Αιγαίο Βρίσκεται στο επίκεντρο της γέννησης και ανάπτυξης του ελληνικού πολιτισμού στη διάρκεια των αιώνων και συγκεντρώνει σημαντικό τμήμα της πολιτιστικής και λαϊκής μας κληρονομιάς.
- Είναι περιοχή μοναδικής φυσικής ομορφιάς σε ολόκληρο τον κόσμο.
- Αποτελεί πολύτιμο οικολογικό και περιβαλλοντικό πόλο, που πρέπει να διαφυλαχθεί και να αναδειχθεί ως στοιχείο της εθνικής μας περιουσίας.
- Αποτελεί την αμυντική ασπίδα της χώρας προς τις τουρκικές προκλήσεις, αλλά και αντικείμενο επιβολής για το οποίο εκδηλώνονται συχνά οι προκλήσεις αυτές.

Η πολιτική μας θα αναδείξει και θα αξιοποιήσει : την ιδιαίτερη πολιτιστική - οικολογική - τουριστική σημασία της περιοχής του Αιγαίου. Η αξιοποίηση των ιδιαιτεροτήτων της περιοχής αποτελεί ένα από τα πιο ισχυρά όπλα θωράκισης της ίδιας της περιοχής και της χώρας.

Η μέχρι σήμερα κυβερνητική πολιτική για την ισόρροπη ανάπτυξη και μείωση της γεωγραφικής απομόνωσης των νησιών του Αιγαίου περιλαμβάνει σειρά διαρθρωτικών παρεμβάσεων, καθώς και θεσμικών μέτρων :

- α. Στο πλαίσιο του Β' ΚΠΣ και ως συνέχεια του Μεσογειακού Ολοκληρωμένου Προγράμματος Αιγαίου (ΜΟΠ), περιλαμβάνονται μέτρα στο **Περιφερειακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου**, συνολικού κόστους 115 δισ.δρχ. και στο **Περιφερειακό Πρόγραμμα Βορείου Αιγαίου**, συνολικού κόστους 92 δισ.δρχ. με πρώτη προτεραιότητα την Τουριστική και Αγροτική Ανάπτυξη. Οι προϋπολογισμοί των δύο Περιφερειακών Προγραμμάτων αναμένεται να αυξηθούν σε δραχμικούς όρους μέχρι το 2000 κατά 6 και 5 δισ.δρχ. αντίστοιχα.
- β. Στο **εθνικό σκέλος του Β' ΚΠΣ** περιλαμβάνονται ενέργειες που αφορούν τις υποδομές, τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας και της βιομηχανίας γεωργικών ειδών διατροφής, τις ΜΜΕ, τις μεταφορές, τις τηλεπικοινωνίες και την ενέργεια, καθώς και παρεμβάσεις στον τομέα παροχής υπηρεσιών (κατάρτιση/εκπαίδευση/υγεία).
- γ. Στο πλαίσιο του **INTERREG II** προβλέπονται κοινές δράσεις Ελλάδος-Κύπρου-Μέσης Ανατολής, διασυνοριακού χαρακτήρα, στις οποίες περιλαμβάνονται και τα νησιά του Αιγαίου, συνολικού κόστους 5 δισ.δρχ., σε υποδομές, για την ενίσχυση των ΜΜΕ, το ανθρώπινο δυναμικό, το περιβάλλον, κλπ.
- δ. Η αναμόρφωση των επενδυτικών κινήτρων και των κινήτρων επιχειρηματικών σχεδίων οδήγησε ήδη σε αύξηση των επενδύσεων από 0,9 δισ.δρχ. το 1994 σε 28 δισ.δρχ. το 1995.

Η εφαρμογή μίας συνεκτικής μακροπρόθεσμης πολιτικής προϋποθέτει επιμέρους άξονες δράσης με στόχο μία στέρεη **Αναπτυξιακή Προοπτική** για το Αιγαίο. Η Κυβέρνηση μας πιστεύει ότι η αναπτυξιακή προοπτική στην περιοχή του Αιγαίου είναι άμεσα συνδεδεμένη με το στοιχείο της ποιότητας. Ποιότητα στις τουριστικές υπηρεσίες, ποιότητα στη βιοτεχνική και αγροτική παραγωγή, ποιότητα περιβάλλοντος και συνθηκών ζωής.

Λόγω της τεράστιας σημασίας του θέματος, η κυβέρνηση πέτυχε να συμπεριληφθεί το θέμα της διαμόρφωσης ειδικής πολιτικής για τις νησιωτικές περιοχές της Ευρώπης στη Διακυβερνητική Διάσκεψη. Η προσθήκη ειδικής διάταξης στη νέα Συνθήκη, αν εγκριθεί, θα δώσει μία πρόσθετη ώθηση στις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες που αφορούν τα νησιά της χώρας, γενικότερα, αλλά ιδιαίτερα τα νησιά του Αιγαίου.

Οι στόχοι και τα μέτρα της Κυβέρνησης επικεντρώνονται γύρω από τρεις κεντρικές ενότητες δράσης :

- Σύγχρονες Υποδομές
- Ενίσχυση των παραγωγικών τομέων
- Κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη

1. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

1.1. Υποδομές μεταφορών

Είναι γνωστό στους κατοίκους τών νησιών του Αιγαίου ότι κατά τα 11 χρόνια διακυβέρνησης τής χώρας από το ΠΑΣΟΚ οι δυνατότητες επικοινωνίας τών νησιών με τον εθνικό και διεθνή χώρο αναβαθμίστηκαν ουσιαστικά με ένα γενναίο πρόγραμμα δημιουργίας μεταφορικών υποδομών και τηλεπικοινωνιών. Τα έργα οδοποιίας, τα λιμάνια, τα αεροδρόμια και ελικοδρόμια, οι μαρίνες και τα αλιευτικά καταφύγια, απάλλαξαν τα νησιά και ιδιαίτερα τα μικρά, από την απομόνωση τής άγονης γραμμής και συνέβαλαν με πολλούς τρόπους στην οικονομική αναγέννηση τών νησιών. Η κυβέρνηση μας θεωρεί την περαιτέρω ενίσχυση τών μεταφορικών υποδομών τών νησιών του Αιγαίου ως έργο πρώτης προτεραιότητας και εφαρμόζει μέχρι το 2000 ένα πρόγραμμα ενίσχυσης τών υποδομών αυτών συνολικού ύψους 64 δισ. δρχ.

Το πρόγραμμα οδοποιίας περιλαμβάνει έργα συνολικού προϋπολογισμού 18 δισ. δρχ που κατά κύριο λόγο στοχεύουν στην ποιοτική αναβάθμιση τού δικτύου με έργα αποσυμφόρησης, περιφερειακές οδούς, οδούς ταχείας προσπέλασης σε αεροδρόμια και λιμάνια.

Υλοποιούνται 8 λιμενικά έργα και πρόκειται να δημοπρατηθούν άμεσα άλλα 9 με συνολικό προϋπολογισμό 17.6 δισ. δρχ.

Στα νησιά τού Αιγαίου σήμερα λειτουργούν 21 αεροδρόμια τα οποία, σταδιακά, επεκτείνονται και βελτιώνονται από τεχνολογική άποψη. Το άμεσο πρόγραμμα έργων αεροδρομίων περιλαμβάνει 13 έργα συνολικού προϋπολογισμού 27.8 δισ. δρχ εκ τών οποίων τα 7 κατασκευάζονται και τα 6 προγραμματίζονται για δημοπράτηση. Παράλληλα προγραμματίζονται έργα περαιτέρω επέκτασης τού συστήματος "Εξυπηρετήσεων Εναέριας Κυκλοφορίας" στον χώρο τού FIR Αθηνών προϋπολογισμού 3 δισ. δρχ. τα οποία θα ισχυροποιήσουν την Εθνική Κυριαρχία στην περιοχή τού Αιγαίου.

Τέλος στα νησιά του Αιγαίου υπάρχουν **23 ελικοδρόμια** και κατασκευάζονται ή προγραμματίζονται άμεσα άλλα 7 κόστους 500 εκατομ. δρχ. Η ΥΠΑ εξετάζει τα λειτουργικά χαρακτηριστικά 14 παλαιότερων ελικοδρομιών σε σχέση με τις διεθνείς προδιαγραφές ICAO που αναθεωρήθηκαν πρόσφατα, προκειμένου να εκτελέσει τα απαραίτητα βελτιωτικά έργα.

1.2. Υποδομές Ενέργειας

Οι ενεργειακές υποδομές των νησιών του Αιγαίου αναβαθμίζονται σημαντικά με μιά σειρά έργων που στοχεύουν:

α) Στην ανανέωση του **βασικού εξοπλισμού** των σταθμών της ΔΕΗ με στόχο την κάλυψη των αυξανόμενων ενεργειακών αναγκών αλλά και την βελτίωση της ενεργειακής και περιβαλλοντικής τους απόδοσης.

β) Στην **υποθαλάσσια καλωδιακή διασύνδεση** των δικτύων των νησιών με το Εθνικό σύστημα με στόχο την αύξηση της αξιοπιστίας της παροχής και την καλύτερη περιβαλλοντική απόδοση.

γ) Στην αξιοποίηση **εναλλακτικών και ήπιων πηγών ενέργειας** με την δημιουργία πέντε αιολικών πάρκων και την εκμετάλλευση του γαιωθερμικού δυναμικού των νησιών, και

δ) Στην σταδιακή αντικατάσταση των εναέριων δικτύων με υπόγεια σε περιοχές αυξημένων αισθητικών απαιτήσεων.

Πρόκειται για ένα ιδιαίτερα σημαντικό ενεργειακό πρόγραμμα που εκτελείται ήδη ή προγραμματίζεται άμεσα, με συνολικό προϋπολογισμό 60 δισ. δρχ το οποίο θα αναβαθμίσει ουσιαστικά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του ενεργειακού συστήματος στα νησιά του Αιγαίου.

1.3. Υποδομές Τηλεπικοινωνιών

Αναφέροντας την γνωστή ρήση 'Η Πληροφορία είναι δύναμη' μπορούμε να ισχυριστούμε ότι : Οι Τηλεπικοινωνίες είναι ταυτόσημες με την ανάπτυξη σε όλους τους τομείς. Η ιδιαιτερότητα των νησιών του Αιγαίου που έχει σαν συνέπεια την απομόνωσή τους επιβάλλει την διασύνδεσή τους με προηγμένα Δίκτυα Τηλεπικοινωνιών. Τα δίκτυα αυτά θα δώσουν την δυνατότητα να λυθεί σε μεγάλο βαθμό το πρόβλημα των μετακινήσεων των κατοίκων ανάμεσα στα νησιά.

Με εφαρμογές όπως :

- στην **Διοικητική Αποκέντρωση** θα δίνεται η δυνατότητα εξυπηρέτησης των κατοίκων των νησιών χωρίς να απαιτείται η μετακίνησή τους στο κατά περίπτωση περιφερειακό κέντρο, που συνεπάγεται τεράστια εξοικονόμηση χρημάτων
- **Τηλεεργασία** όπου εργαζόμενοι μέσα από τα δίκτυα τηλεπικοινωνιών θα παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε επιχειρήσεις ή ιδιώτες άλλων περιοχών. Αυτό θα δώσει την δυνατότητα στους νέους των νησιών να παραμείνουν και να εργαστούν στον τόπο τους.
- **Τηλεϊατρικής** με την οποία θα παρέχεται υποστήριξη στους γιατρούς της περιφέρειας για την επίλυση προβλημάτων των ασθενών των νησιών, μέσα από τα δίκτυα, χωρίς να απαιτείται για τις περισσότερες περιπτώσεις η μετακίνησή τους.
- Η Διασύνδεση των Πανεπιστημίων και των Βιβλιοθηκών μέσω του Δικτύου.
- Η Διασύνδεση των ΜΜΕ επιχειρήσεων μεταξύ τους και με αγορές στις οποίες θα διαφημίσουν και θα διαθέσουν τα προϊόντα τους μέσω του Internet.
- Η Διασύνδεση των τραπεζών μέσω των Δικτύων άμεση παροχή υπηρεσιών και αποφυγή μετακινήσεων.
- Τέλος η Τηλεκπαίδευση που θα δώσει την δυνατότητα να καλυφθούν διδακτικές ανάγκες, που η απόσταση και το κόστος κάνουν απαγορευτικά για τους νέους των νησιών μας.

Για τον σκοπό αυτό γίνονται στεθερά βήματα μέσω του ΟΤΕ για την επέκταση του Δικτύου οπτικών ινών σε όλα τα νησιά.

Το όραμα της κοινωνίας της πληροφορίας για το οποίο ολόκληρη η Ευρώπη εργάζεται σκληρά, θα φέρει τα νησιά του Αιγαίου κοντά στα Διεθνή κέντρα και θα τους δώσει την δυνατότητα να συμμετέχουν ισότιμα στο όραμα της ανάπτυξης.

1.4. Υποδομές προστασίας και διαχείρισης περιβάλλοντος

Η διατήρηση τής ποιότητας τού φυσικού περιβάλλοντος τών νησιών, τών ακτών και τής θάλασσας αποτελεί την βασικότερη προϋπόθεση για την επίτευξη μίας μακροχρόνιας και βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης. Τα προβλήματα τής διάθεσης τών αστικών απορριμάτων και λυμμάτων πρέπει να λυθούν ικανοποιητικά σε πρώτη προτεραιότητα, όπως πρέπει να προστατευθεί η καθαρότητα τών ακτών και τού γαλαού.

Παρά τα θετικά βήματα που έγιναν τα τελευταία χρόνια η κατάσταση δεν είναι ακόμη ικανοποιητική. Από το σύνολο τών 79 μεγαλύτερων οικισμών (με πληθυσμό πάνω από 3000 κατοίκους) οι 44 διαθέτουν επαρκή **αποχετευτικά δίκτυα** και μόνο οι 26 **βιολογικούς καθαρισμούς**. Η εικόνα αυτή σίγουρα δεν μας ικανοποιεί. Δεν θα πρέπει όμως να ξεχνάει κανείς ότι η επεξεργασία τών λυμμάτων άρχισε να εφαρμόζεται στην Ελλάδα στην δεκαετία τού '80. Το ΥΠΕΧΩΔΕ εκτιμά ότι για την ικανοποιητική κάλυψη τού προβλήματος τών αστικών λυμάτων στα νησιά τού Αιγαίου απαιτούνται έργα συνολικού προϋπολογισμού τής τάξης τών 40 δισ. δρχ. ποσό που σαφώς υπερβαίνει τις υπάρχουσες χρηματοδοτικές δυνατότητες. Η κυβέρνηση δεσμεύεται να επανεξετάσει την κατανομή τών κονδυλίων τού β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και να ενισχύσει κατά το δυνατό τον τομέα αυτό. Το ίδιο ισχύει και για τις ανάγκες συλλογής και **διάθεσης αστικών απορριμάτων**. Το ΥΠΕΧΩΔΕ προωθεί ένα συνολικό πρόγραμμα δράσης ύψους 2.7 δισ. δρχ για έργα υποδομής και εξοπλισμό διάθεσης απορριμάτων στα νησιά τού Αιγαίου. Και εδώ θα γίνει προσπάθεια διεύρυνσης τού προγράμματος.

Η επάρκεια και η διαχείριση των υδατικών πόρων αντιμετωπίζονται μέσα από ειδικά διαχειριστικά σχέδια σε συνδυασμό με ένα εκτεταμένο πρόγραμμα λιμνοδεξαμενών. Τα υπουργεία Γεωργίας και ΠΕΧΩΔΕ υλοποιούν έργα 7 φραγμάτων και 24 λιμνοδεξαμενών συνολικής δαπάνης 22 δισ. δρχ που θα ανακουφίσουν σημαντικά τα προβλήματα τού νερού ιδιαίτερα κατά την εποχή τής τουριστικής αιχμής.

Όσον αφορά στην προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος το ΥΠΕΧΩΔΕ σε συνεργασία με ερευνητικά κέντρα της χώρας εφαρμόζει ένα εκτεταμένο πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιότητας των υδάτων στην ανοικτή θάλασσα σε συνδυασμό με το πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιότητας των υδάτων στις παραλίες σύμφωνα με τα Κοινοτικά πρότυπα. Παράλληλα υλοποιείται άμεσα ειδικό πρόγραμμα των υπουργείων Περιβάλλοντος και Εμπορικής Ναυτιλίας για την προμήθεια αντιρρυπαντικών σκαφών και εξοπλισμού παρακολούθησης της θαλάσσιας ρύπανσης, δαπάνης σε πρώτη φάση 1 δισ.δρχ.

2. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ

2.1. Πρόγραμμα μέτρων άμεσης ενίσχυσης τής τοπικής ανάπτυξης και ενδυνάμωσης τών νησιωτικών κοινωνιών

Τον Ιούνιο το Υπουργικό Συμβούλιο υιοθέτησε δέσμη μέτρων, συμπληρωματικών προς τα αναπτυξιακά προγράμματα τών νησιών τού Αιγαίου, τα οποία σκοπό έχουν την προσαρμογή υφισταμένων πολιτικών στις ιδιαιτερότητες τών μικρών νησιών, την αντιμετώπιση δημογραφικών προβλημάτων και την άμεση ενίσχυση τής τοπικής κοινωνίας και οικονομίας. Σε γενικές γραμμές τα μέτρα έχουν ως εξής:

1. **Ενισχύεται η βιομηχανία και η βιοτεχνία.** Τα κίνητρα τού αναπτυξιακού νόμου που αφορούν επενδύσεις μεταποίησης θα ενισχυθούν ενώ το κατώτατο όριο τών επιδοτούμενων επενδύσεων θα μειωθεί στα 25 εκατομ. δρχ.. Επίσης το κόστος εργασίας στην

μεταποίηση θα επιδοτείται σε ποσοστό 6% στα νησιά με πληθυσμό μέχρι 2500 κατοίκους.

2. Θα μειωθεί το κόστος έκδοσης οικοδομικών αδειών στα μικρότερα νησιά της παραμεθόριας ζώνης.

3. Θα μειωθεί η φορολογία (στα νησιά με πληθυσμό μέχρι 2500 κατοίκους) με την εφαρμογή δέσμης φορολογικών μέτρων με τα οποία προβλέπεται:

- η απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος στον πρωτογενή και τον δευτερογενή τομέα για 10 έτη,
- μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ στην μεταποίηση για 10 έτη,
- μείωση τού συντελεστή φορολογίας κεφαλαίου,
- κατάργηση τού ΕΦΤΕ και τής εισφοράς Ν.128 στα χορηγούμενα τραπεζικά δάνεια (ΕΦΤΕ :Ειδικός Φόρος Τραπεζικών Εργασιών)

4. Σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση θα προωθηθεί πρόγραμμα μετεγκατάστασης Ελλήνων τού Πόντου στα νησιά που παρουσιάζουν ανάγκες στήριξης τού πληθυσμιακού τους στοιχείου και εντοπίζονται ανάγκες απασχόλησης ειδικών επαγγελματιών. Παράλληλα με ειδικό πρόγραμμα δράσης θα ενισχυθεί η ένταξη παλλινოსτούντων ελλήνων στην αγορά εργασίας επιλεγμένων νησιών. Για την υλοποίηση τών προγραμμάτων αυτών θα διατεθούν 6.5 δισ. δρχ.

5: Ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας θα εφαρμόσει άμεσα (μέσα στο 1996) συμπληρωματικό πρόγραμμα οικιστικής ανάπτυξης των νησιών του Αιγαίου με το οποίο προβλέπεται : α) η κατασκευή 90 νέων κατοικιών συνολικού προϋπολογισμού 3 δισ.δρχ., β) η διάθεση πρόσθετων πόρων για την χρηματοδότηση δανειοδοτικών προγραμμάτων για απόκτηση κατοικίας και προγραμμάτων επιδότησης ενοικίου.

6. Θεσπίζονται ειδικά επιδόματα για τους πολυτέκνους στα νησιά με πληθυσμό κάτω από 2500 κατοίκους.

7. Η κυβέρνηση εξετάζει δυνατότητες παρεμβάσεων στα ακατοίκητα νησιά τού Αιγαίου που θα στοχεύουν στον μόνιμο ή προσωρινό τους εποίκισμό και την οικονομική τους αξιοποίηση. Ειδικότερα αποτιμώνται οι πόροι τών ερημόνησων (αλιευτικοί, κτηνοτροφικοί, λατομικοί, περιβαλλοντικοί και αισθητικοί) έτσι ώστε να εντοπισθούν τα νησιά και οι μορφές αξιοποίησης που παρουσιάζουν τις μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας.

8. Το Υπουργείο Εθνικής Αμυνας, με βάση τα θετικά αποτελέσματα του πιλοτικού Προγράμματος Κοινωνικής Προσφοράς των Ενόπλων Δυνάμεων στην Θράκη, εξετάζει την επέκταση του Προγράμματος για την κοινωνική θητεία που ισχύει στη Θράκη, και για την περιοχή των νησιών του Αιγαίου.

2.2. Πρωτογενής Τομέας

Ο Πρωτογενής Τομέας θα ενισχυθεί με μία σειρά από παρεμβάσεις, όπως:

- Παράταση του ειδικού καθεστώτος επιδότησης του εφοδιασμού των νησιών, από την Ε.Ε., για την αντιμετώπιση του κόστους μεταφοράς των γεωργικών προϊόντων.
- Κατοχύρωση ειδικών προϊόντων, από την Ε.Ε., ως Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης (γραβιέρα Νάξου, μαστίχα Χίου, μοσχολίβανο Χίου, ελιά Χίου, λάδι Μυτιλήνης κ.ά.)
- Το Πρόγραμμα κατασκευής φραγμάτων ή λιμνοδεξαμενών θα επιτρέπει την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε νερό του γεωργικού τομέα.
- Ευνοϊκότερα φορολογικά μέτρα (για τα νησιά μέχρι 2500 κατοίκους όπως : απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος) στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα για 10 έτη, κατάργηση του ΕΦΤΕ και Εισφοράς Ν128 στα χορηγούμενα Τραπεζικά Δάνεια, μείωση του συντελεστή φορολογίας κεφαλαίου.

Η ενίσχυση του Πρωτογενούς Τομέα αποβλέπει στην τόνωση της τοπικής παραγωγής με στόχο την αυτονόμηση των νησιών σε αγροτικά

προϊόντα για τις ανάγκες του τουρισμού, καθώς επίσης σε νησιά με αγροτική παράδοση στην ενίσχυση εξαγωγικών προσπαθειών.

Συνδυασμένες αναπτυξιακές επιλογές μέσω αγροτουρισμού - οικοτουρισμού θα δώσουν την δυνατότητα στα νησιά μας να αναπτυχθούν με σεβασμό στο περιβάλλον και τους πόρους του, με προοπτικές για τα παιδιά τους να παραμείνουν και να εργαστούν στον τόπο τους.

2.2. Δευτερογενής Τομέας

Ο στόχος για την ενδυνάμωση των τοπικών κοινωνιών, την ενίσχυση της τοπικής ανάπτυξης και την στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για τα νησιά του Αιγαίου περιλαμβάνει μία σειρά από παρεμβάσεις για τη τόνωση του μεταποιητικού τομέα.

- Για τα νησιά του Αιγαίου με τα λιγότερα οικονομικά πλεονεκτήματα παίρνονται μέτρα για να ανακοπεί η εσωτερική μετανάστευση και να δημιουργηθούν οι συνθήκες για την επιστροφή του πληθυσμού τους.
- Τα κίνητρα του αναπτυξιακού νόμου που αφορούν μεταποιητικές δραστηριότητες θα αναπροσαρμοστούν για τα νησιά των περιφερειών Βόρειου και Νότιου Αιγαίου, τις Σποράδες, την Θάσο και την Σαμοθράκη, ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στην κλίμακα των νησιών, τις δυσκολίες λόγω γεωγραφικής θέσης, και την ανάγκη τόνωσης της επενδυτικής δραστηριότητας στο Αιγαίο. Εδικότερα προβλέπεται η μείωση του κατώτατου ορίου υπαγωγής στον νόμο για επενδύσεις στα 25 εκ.δρχ.
- Θα γίνει επιδότηση του κόστους εργασίας σε ποσοστό 6% στην περίπτωση των νησιών με λιγότερους από 2500 κατοίκους για τον τομέα της μεταποίησης.

- Σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση θα προωθηθεί πρόγραμμα μετεγκατάστασης Ελλήνων του Πόντου στα νησιά που παρουσιάζουν ανάγκες στήριξης του πληθυσμιακού στοιχείου και εντοπίζονται ευκαιρίες απασχόλησης ειδικών επαγγελμάτων, στα οποία υπάρχουν κενά.

2.3. Τουρισμός

Ο Τουρισμός αποτελεί τον δυναμικότερο τομέα τής οικονομίας τών νησιών τού Αιγαίου, που συμπιέσθηκε σε μία έντονα αναπτυξιακή τροχιά το σύνολο τής οικονομίας και είχε σαν αποτέλεσμα την αναγέννηση τών περισσότερων νησιών. Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα τών νησιών στον τομέα τού Τουρισμού είναι μοναδικά και οι δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης σημαντικές ιδιαίτερα αν διασφαλιστεί η ποιότητα τών προσφερόμενων τουριστικών υπηρεσιών. Η μείωση τής τουριστικής κίνησης που ζήσαμε φέτος δείχνει ότι η τουριστική ζήτηση δεν είναι δεδομένη και ότι ο ανταγωνισμός για την προσέλκυση τουρισμού θα γίνεται ολοένα σκληρότερος. Η **διασφάλιση τής ποιότητας** αποτελεί πλέον πρώτη προτεραιότητα τής τουριστικής ανάπτυξης.

Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να τονίσουμε ότι τα προβλήματα τών ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που συνεπάγεται η μειωμένη τουριστική κίνηση, ιδιαίτερα στα νησιά τού Ανατολικού Αιγαίου, δεν μας αφήνουν αδιάφορους και η κυβέρνηση θα εξαντλήσει κάθε λογικό περιθώριο για την ανακούφιση τών χρωμένων ξενοδοχειακών επιχειρήσεων.

Δεν χρειάζεται ίσως να αναφερθούμε ιδιαίτερα τις θετικές επιπτώσεις τών μεγάλων έργων υποδομής στην ποιότητα τών παρεχομένων τουριστικών υπηρεσιών. Το καθαρό περιβάλλον, η ποιότητα τών μεταφορών, οι καλές τηλεπικοινωνίες, οι καλές αστικές υποδομές, οι σύγχρονες τραπεζικές υπηρεσίες δημιουργούν τις υγιέστερες βάσεις για την ποιοτική αναβάθμιση τού τουρισμού. Προς αυτή την κατεύθυνση συγκλίνουν και τα έργα ενίσχυσης τού θαλάσσιου τουρισμού με την δημιουργία επτά σύγχρονων **μαρίνων** στα νησιά τού Αιγαίου συνολικού προϋπολογισμού 18 δισ. δρχ όπως και τα έργα **μικρών καταφυγίων**

τουριστικών σκαφών με την συνεργασία κράτους και ιδιωτών. Τα έργα αυτά θα οδηγήσουν στην διαφοροποίηση τής τουριστικής προσφοράς με πολλαπλά οφέλη.

Παράλληλα η κυβέρνηση θα χρηματοδοτήσει την προσφορά νέων τουριστικών προϊόντων και δράσεων όπως κέντρα έρευνας, ειδικές μορφές τουρισμού, εκπαιδευτικό τουρισμό, συνδυασμένες ενέργειες πολιτισμού-τουρισμού-λαϊκής παράδοσης, που μπορούν να επιμηκύνουν την τουριστική περίοδο.

2.5. Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης

- Θα διατεθούν κατά παρέκκλιση της πολιτικής προσληψεων και κατά προτεραιότητα πρόσθετες θέσεις για εξειδικευμένο στελεχιακό δυναμικό, το οποίο θα καλύψει τις ανάγκες της διοίκησης, θα συμβάλει στην υλοποίηση του προγράμματός μας για το Αιγαίο και ιδιαίτερα στην επιτάχυνση της υλοποίησης των έργων του ΚΠΣ. Θα δοθεί προτεραιότητα στην πρόσληψη τοπικών στελεχών.
- Στα παραμεθόρια νησιά με λιγότερους από 2500 κατοίκους, θα παρέχονται τριπλάσια επιδόματα παραμεθορίου στους δημόσιους υπαλλήλους.
- Με Ν.Σ. που κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών επιλύεται το πρόβλημα που εκκρεμούσε για δεκαετίες και αφορούσε την ανυπαρξία τίτλων ιδιοκτησίας σε τέσσερα μικρά νησιά της Δωδεκανήσου.
- Ιδρύεται ως συντονιστικό όργανο της κυβερνητικής πολιτικής στο Αιγαίο, το Συντονιστικό Συμβούλιο Αιγαίου (ΣΣΑ). Σκοπός του Συντονιστικού Συμβουλίου Αιγαίου, είναι η αποτελεσματικότερη εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής στο χώρο ευθύνης του Υπουργείου Αιγαίου αντίστοιχα με την έγκυρη ενημέρωση και την συντονισμένη δράση όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Στο Συντονιστικό Συμβούλιο Αιγαίου μετέχει ο Υπουργός Αιγαίου, ως Πρόεδρος και ως μέλη ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Αιγαίου, και οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών Αιγαίου. Ανάλογα με τα

συζητούμενα θέματα καλούνται να συμμετέχουν και οι Γενικοί Γραμματείς των καθ'υλην αρμοδίων Υπουργείων.

- Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε επίσης, τη δημιουργία διϋπουργικής ομάδας εργασίας για την κατάρτιση ειδικότερων προγραμμάτων για τα επιμέρους νησιά.

3. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

3.1. Υπηρεσίες Υγείας

Μακροπρόθεσμα η κυβερνητική πολιτική στον τομέα της Υγείας στοχεύει στην δημιουργία ενός δικτύου περιφερειακών ιατρείων τα οποία θα παρέχουν πρωτοβάθμια περίθαλψη σε συνδυασμό με ένα δίκτυο τριών νοσοκομείων υψηλής στάθμης (στο Βόρειο, Κεντρικό και Νότιο Αιγαίο) τα οποία θα παρέχουν δευτεροβάθμια περίθαλψη και ιατρικές υπηρεσίες όλων των ειδικοτήτων. Τα νοσοκομεία αυτά θα διαθέτουν και μονάδα τριτοβάθμιου επιπέδου (εντατικής θεραπείας, εμφραγμάτων, τεχνητού νεφρού κλπ) ούτως ώστε να εξασφαλίζεται η κατά το δυνατόν μεγαλύτερη αυτάρκεια του συστήματος υγείας των νησιών και να μην απαιτείται μετακίνηση των ασθενών στην πρωτεύουσα. Προϋποθεση επιτυχίας του συστήματος αποτελεί η υψηλή ποιότητα όλων των επιπέδων περίθαλψης, ειδικά της πρωτοβάθμιας με ικανοποιητική στελέχωση και εξοπλισμό των περιφερειακών ιατρείων. Οι δυνατότητες της πρωτοβάθμιας περίθαλψης θα ενισχυθούν με την δημιουργία δικτύου τηλεϊατρικής που θα συνδέει τα περιφερειακά ιατρεία με τα μεγάλα ιατρικά κέντρα για την αναβάθμιση των διαγνωστικών και θεραπευτικών τους δυνατοτήτων. Η Κυβέρνηση έχει εκπονήσει το "Πρόγραμμα Υγειονομικής Θωράκισης του Αιγαίου ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ" η υλοποίηση του οποίου έχει ήδη αρχίσει.

Στο πλαίσιο αυτού του Προγράμματος η κυβέρνηση προχωρά ήδη στην κατασκευή του νέου Γενικού Νοσοκομείου στη Ρόδο και υλοποιεί παρεμβάσεις επέκτασης-εκσυγχρονισμού σε επτά άλλα νοσοκομεία των νησιών συνολικού ύψους 28 δισ.δρχ.

Επιπλέον, το Υπουργείο Υγείας :

- Δημιουργεί δύο παραρτήματα του ΕΚΑΒ στη Ρόδο και Μυτιλήνη
- Θα διαθέσει άμεσα στο ΕΚΑΒ δύο ελικόπτερα στη Χίο και τη Ρόδο για την αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών, ενώ προβλέπεται και η αγορά τεσσάρων ελικοπτέρων και δύο αεροσκαφών για τη συμπλήρωση των αναγκών αερομεταφοράς
- Προωθεί εκούσιες αποσπάσεις ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού και την πρόσληψη νέου προσωπικού για την αντιμετώπιση των αυξημένων αναγκών των νησιών κατά τη θερινή περίοδο.
- Προκηρύσσει σύντομα τις πρώτες διαδικασίες για τη δημιουργία δικτύου Τηλεϊατρικής για την υποστήριξη των υπηρεσιών υγείας στους νομούς Δωδεκανήσου, Κυκλάδων.

Τέλος, το ΙΚΑ έχει δρομολογήσει ειδικό πρόγραμμα αναβάθμισης των υπηρεσιών του στα ανατολικά νησιά του Αιγαίου (Χίος, Κως, Κάλυμνος, Σάμος, Ρόδος, Μυτιλήνη) συνολικού κόστους 2.3 δισ.δρχ.

3.2. Εκπαίδευση

Η παροχή εκπαίδευσης ικανοποιητικής ποιότητας σε όλα τα νησιά αποτελεί αναγκαίο όρο για την ανάπτυξη του μεταναστευτικού ρεύματος και την διασφάλιση ικανοποιητικής ποιότητας ζωής για τους κατοίκους των νησιών. Η Κυβέρνηση προωθεί, για τα νησιά του Αιγαίου, δέσμη μέτρων για την εκπαίδευση, τα οποία ανταποκρίνονται στις ειδικές συνθήκες και ανάγκες των νησιών :

- Το Υπουργείο θα εφαρμόσει μέτρα ειδικής μεταχείρισης των νησιών (και άλλων "απομονωμένων" περιοχών) για τον εμπλουτισμό των σχολικών βιβλιοθηκών και την εισαγωγή πληροφορικής στα σχολεία. Εμφαση θα δοθεί επίσης στην εκμάθηση ξένων γλωσσών στο δημοτικό και το γυμνάσιο.
- Προωθείται η ευρεία εφαρμογή προγράμματος ΤΕΧΝΟΜΑΘΕΙΑ της ΓΓΕΤ στα Λύκεια της Δωδεκανήσου. Το πρόγραμμα έχει ως στόχο την

ενίσχυση της εφευρετικότητας των μαθητών και την εξοικίωσή τους με τον τεχνικό πολιτισμό.

- Θα εξεταστούν οι δυνατότητες του Πανεπιστημίου Αιγαίου να έχει αποτελεσματικό ρόλο στην περιοχή, ώστε μέσα από τις κατάλληλες υπηρεσίες πανεπιστημιακής παιδείας να διασφαλίζεται η σύνδεση με τις κοινωνικές και παραγωγικές ανάγκες της περιοχής.
- Στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου έχει εγκριθεί μέχρι στιγμής η διάθεση 2 δισ. δρχ. περίπου για έργα υποδομής του Πανεπιστημίου.
- Το Υπουργείο Παιδείας θα εξετάζει κατά προτεραιότητα τις προτάσεις που υποβάλλονται από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης και θα εφαρμόζει ευνοϊκότερο συντελεστή αξιολόγησης. Στο Πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνονται έργα που αφορούν το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και τα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, την επιμόρφωση εκπαιδευτικών, την κινητικότητα εκπαιδευτικών και εκπαιδευομένων, την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την αγωγή υγείας και τον επαγγελματικό προσανατολισμό.
- Το Υπουργείο Παιδείας προγραμματίζει τη λειτουργία θερινών προγραμμάτων διαπολιτισμικής εκπαίδευσης με στόχο τη διάδοση και ενίσχυση του ελληνικού πολιτισμού και της ελληνικής γλώσσας. Τα προγράμματα αυτά θα απευθύνονται κυρίως στους ελληνόπαιδες του εξωτερικού, αλλά και τους αλλογενείς και θα λειτουργήσουν σε διάφορα νησιά του Αιγαίου. Θα χρησιμοποιηθεί η υπάρχουσα σχολική υποδομή σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

3.3. Πολιτιστική Ανάπτυξη

Η πολιτιστική κληρονομιά και το περιβάλλον αποτελούν τα πιο ισχυρά συγκριτικά πλεονεκτήματα του Αιγαίου και στοιχεία εθνικού πλούτου της χώρας. Θεωρώντας, ότι τόσο η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, όσο και η άμυνα του Αιγαίου είναι στενά συνυφασμένες με την πολιτιστική του ανάπτυξη, η κυβέρνηση προωθεί ειδικές παρεμβάσεις στη λογική της καλλιέργειας της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας κάθε νησιού, καθώς και της δικτύωσης των νησιών.

- Το ΥΠΕΧΩΔΕ χρηματοδοτεί έργα για την ποιοτική αναβάθμιση οικισμών και περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και για τον περιορισμό της αισθητικής ρύπανσης, ύψους πάνω από 8 δισ.δρχ.
- Υλοποιείται πρόγραμμα για τα “Κειμήλια και Αρχαιακά Τεκμήρια στην Ιστορική διαδρομή της Αυτοδιοίκησης”, στο οποίο συνεργάζεται σημαντικός αριθμός Δήμων και Κοινοτήτων του Αιγαίου, η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ανάπτυξης και άλλοι φορείς.
- Υλοποιούνται προγράμματα δημιουργίας μουσείων στα μικρά νησιά.
- Βρίσκεται σε εξέλιξη πρόγραμμα προστασίας και ανάδειξης των πιο σημαντικών αρχαιολογικών χώρων των νησιών του Αιγαίου.
- Το Υπουργείο Πολιτισμού σε συνεργασία με άλλα Υπουργεία σχεδιάζει την εφαρμογή ενός ευρύτερου προγράμματος αναβίωσης παραδοσιακών επαγγελμάτων και τεχνών, αξιοποίησης παραδοσιακών βιοτεχνιών και επαγγελματικών εγκαταστάσεων και ίδρυση εργαστηρίων για την εκπαίδευση νέων σε παραδοσιακές τέχνες.
- Προωθείται η διαδικτύωση των νησιών του Αιγαίου μεταξύ τους μέσω του INTERNET σε θέματα πολιτιστικών πληροφοριών, με στόχο την προβολή τους στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό.

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΙΣΧΥΡΗ ΕΛΛΑΔΑ

Στόχος δεν είναι το μοίρασμα υποσχέσεων και ο κατακερματισμός των περιορισμένων πόρων για να είναι όλοι λίγο ευχαριστημένοι. Στόχος δεν είναι να εξωραϊσούμε τον υδροκεφαλισμό με την άσκηση μιάς ευκαιριακής πολιτικής. Για μας σήμερα, όλη η χώρα, όλη η κοινωνία, όλη η δομή του κράτους πρέπει να τεθούν επειγόντως σε μια άλλη τροχιά. Σκοπός μας δεν είναι να κάνουμε επιδιορθωτικές κινήσεις. Αλλά να κινητοποιήσουμε επιτέλους το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού του τόπου, να αξιοποιήσουμε το σύνολο των διαθέσιμων πόρων, να εκμεταλλευτούμε όλα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας, ώστε να οικοδομήσουμε σύντομα μια ισχυρή Ελλάδα. Μια Ελλάδα

όπου θα ευημερούν και οι αριθμοί και οι άνθρωποι, μια Ελλάδα υπερήφανη, μια Ελλάδα ισότιμα ενταγμένη στην Ενωμένη Ευρώπη, πόλο έλξης και πρότυπο αναφοράς για όλη την περιοχή.

Αν δεν υπάρξει μιά ισχυρή Ελλάδα οικονομικά ενιαία και κοινωνικά συνεκτική απ' άκρο σε άκρο της χώρας, δεν μπορεί να υπάρξει ισχυρή ακριτική γραμμή. Όσο πιο δυνατή είναι η θέση της Ελλάδας συνολικά, τόσο πιο ισχυρή γίνεται η ακριτική της γραμμή. Η δική μας πολιτική είναι λοιπόν, πρίν απ' όλα, η πολιτική της ισχυρής Ελλάδας. Και τμήμα αυτής της ισχύος, βασική μέριμνα της στρατηγικής μας είναι η οικονομική ανάπτυξη της ακριτικής γραμμής στο πλαίσιο ακριβώς της συνολικής ανασύνταξης της χώρας.

Το άλλο μέρος της στρατηγικής μας είναι η υπεράσπιση της εθνικής ανεξαρτησίας και ακεραιότητας της χώρας. Οι θέσεις μας για το Αιγαίο και για την Θράκη είναι αποτυπωμένες σε ακλόνητες διεθνείς συνθήκες, που κατοχυρώνουν πλήρως τα κυριαρχικά μας δικαιώματα. Και αυτό πρέπει να το συνειδητοποιήσει καλά η Τουρκία. Θα είναι μάλιστα πρὸς το συμφέρον της να το κατανοήσει γρήγορα, γιατί ματαιοπονεί σε άγονους και στείρους δρόμους.

Ωστόσο απέναντι σε κάποιον με επεκτατικές διαθέσεις, δεν αρκεί μόνο να θυμίζεις το δίκαιο και τη κοινή λογική. Οφείλεις να έχεις και τη δύναμη της αποτροπής. Οι Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας εξασφαλίζουν με αυτοθυσία και ηρωϊσμό αυτή τη δύναμη αποτροπής και θα έχουν όλη την αναγνώριση και την συμπαράσταση της Πολιτείας στο εθνικό έργο που επιτελούν. Η αμυντική μας ικανότητα μαζί με την οικονομική και κοινωνική πρόοδο, οι Ένοπλες Δυνάμεις, μαζί με τις υποδομές, τα δίκτυα, τις επιχειρήσεις εξασφαλίζουν και θα εξασφαλίζουν όλο και περισσότερο στην περιοχή ειρήνη, ασφάλεια, πρόοδο. Η περιοχή του Αιγαίου δεν είναι μια περιοχή αβεβαιότητας, ανασφάλειας ως προς το μέλλον, πιθανών κινδύνων. Η περιοχή αυτή αντίθετα είναι μια περιοχή όπου αναδύεται ο κόσμος του 2000, ο κόσμος της διεθνούς συνεργασίας, ο κόσμος όπου η Ελλάδα με όλες τις γειτονικές της χώρες θα έχει στενότερη συνεργασία στην προσπάθεια για κοινή ευημερία. Είναι μια περιοχή πολλών δυνατοτήτων, ευκαιριών, βεβαιότητας για μια καλύτερη πορεία και ασφάλειας ως προς τη θετική προοπτική των εξελίξεων.

Αυτή την πορεία θέλουμε να προωθήσουμε με το πρόγραμμά μας για το Αιγαίο :

- **Μαζί να μοιραστούμε αυτό το όραμα.**
- **Μαζί να πάρουμε την ευθύνη να το κάνουμε πράξη.**

AIGAIIO.DOC